

146. Slöta sn, kyrkan.

Litteratur: L 1638. Th. Ljunggren, Sochnebeskrifning öfver Slöta och Karleby sochnar 1784, s. 39 (KB M 98: 1), Liber excerptorum ex antiquis rerum sviogothicorum scriptoribus, s. 23 f. (KB F m 26 a), Brev aug. 1792 t. P. Tham (ATA, tr. i VHAA:s Månadsblad 1879, s. 25 f.); C. G. G. Hilfeling, Dagbok på en resa i Westergötland 1788, s. 13 (ATA, tr. i VFT 5: 2, 1942, s. 83), Resa 1788, s. 29 (red. av P. Tham 1791 i KB F m 57: 1); J. G. Liljegren, Runlära (1832) s. 148; G. Brusewitz, Westergötland 1862, s. 111 (ATA); P. A. Säve, Berättelse 1863, s. 32 (ATA, tr. i ATS 3, 1873, s. 119); G. Werner, Grafstenar från Medeltiden i Westergötland, s. 3 (odat. ATA); G. Stephens, ONRM I (1866–67), s. 457 f.; S. Gardell, Gravmonument från Sveriges medeltid I (1937, rev. 1945), nr 684.

Avbildningar: Ljunggren, bläckteckning (i F m 26 a), d:o (i J. G. Liljegren, Fullständig Bautil, ATA); Hilfeling, bläckteckning (i Dagbok 1788, återgiven i VFT 5: 2, s. 83); Tham, bläckteckning (i Hilfeling a.a., F m 57: 1, återgiven i Stephens a.a. samt i Gardell a.a. 2, 1937, rev. 1946, s. 55); Liljegren, kopia av föreg. (i Fullständig Bautil); Hilfeling(?), teckning (VFA).

Denna kistformade gravsten med både runor och latinska bokstäver är nu försvunnen och har förgäves efterforskats. Om stenen skriver prosten Th. Ljunggren i F m 26 a: »Denne stenen fants liggande tvärts öfver Kyrkodörren i den gamla Slöta Kyrka i Wartofta härad, då den År 1786 nedrefs, där han legat minst 600 År med murbruk öfverdragen». I brevet till Tham 1792 tillägger han: »ligger än qvar på Kyrkogården därstädes». C. G. G. Hilfeling fann den också 1788 »På Slöta kyrkogård», men noterar samtidigt, att den tidigare »Suttit öfver gamla södra kyrkodören i Slöta». G. Brusewitz, P. A. Säve och H. Werner ha emellertid alla sökt den förgäves.

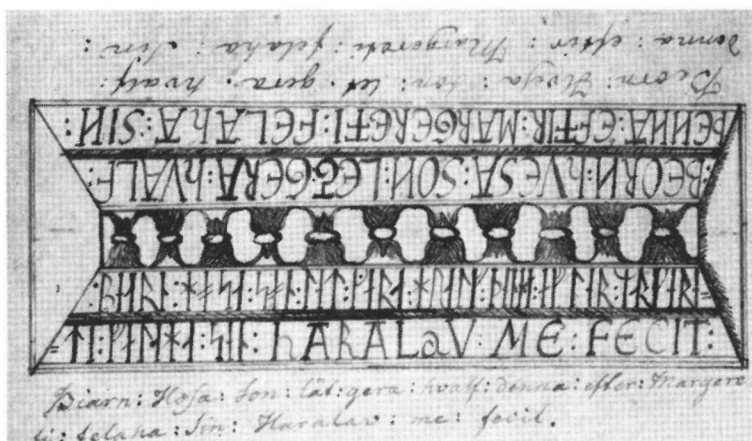

Fig. 241. Vg 146. Slöta sn, kyrkan. Efter teckning av Ljunggren i F m 26 a.

Fig. 242. Vg 146. Slöta sn, kyrkan. Efter teckning av Ljunggren i Fullständig Bautil.

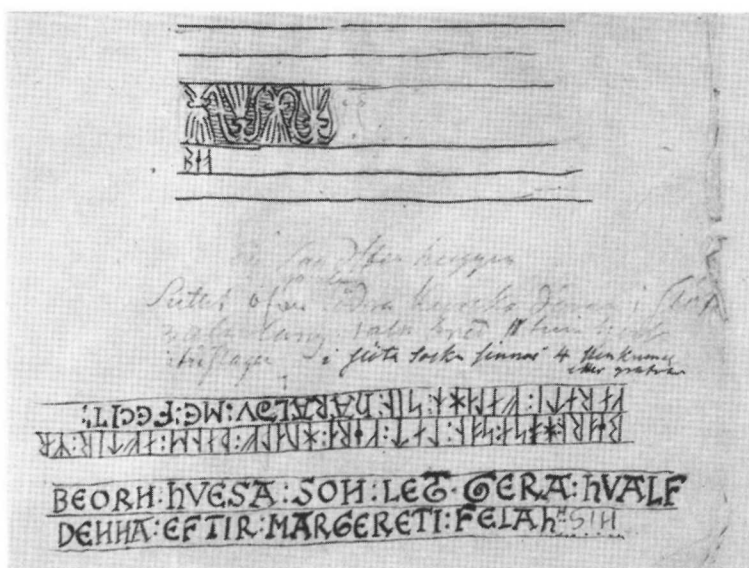

Fig. 243. Vg 146. Slöta sn, kyrkan. Efter teckning av Hilfeling.

Sandsten. »Stenen är 3 alnar lång. Bred 1 aln, tiockleken på midten 11 tum, för öfrigt midt ituslagen» (Hilfeling), »afslogs vid nedbrytningen» enligt Ljunggren. Stenen har förmodligen varit femfasad. Mittfasen har haft en dekoration av reliefhuggna kvastpalmetter. De två skråsidorna på ömse sidor om denna har burit inskrift, på ena sidan runor samt stenhuggarnas signatur med latinska bokstäver, på den andra en mot runinskriften svarande text med latinska bokstäver.

Inskrift (enl. Hilfelings teckning i *Dagbok* 1788):

beorn : hōsa : son : læt : kera : hualf : þænna : æftir · mārkeræti : fælahq̃ : sin :

Biorn Hōssa sonn let gæra hvalf þenna æftir Margareti, fælah sinn.

»Björn, Hösses son, lät göra denna gravvård efter Margareta, sin maka.»

Till läsningen: R. 48 är något oklar på Hilfelings teckning. Möjligen skulle han ha läst den *an*. Så har Liljegren uppfattat den. Motsvarande del av bokstavsskriften är även den otydlig.

Om namnet *Hōssi* se U 77.

Det är anmärkningsvärt och såvitt bekant enastående att finna *fælagi* m. använt i betydelsen 'hustru'.

Omedelbart efter runinskriften följer signaturen med latinska bokstäver: HARALDV : ME : FECIT och på den andra sidan den text med latinska bokstäver som direkt svarar mot runinskriften: BEORN : HVESÅ : SON : LET : GERA : HVALF DENNA : EFTIR : MARGERETI : FELAHQ̃ SIN.

Om stenmästaren Harald se A. Lindblom, *Sveriges konsthistoria* 1 (1944), s. 138, samt E. Fischer, *Västergötlands kyrkliga konst* (1920), s. 94 f.

147. Slöta sn, kyrkan.

Litteratur: L 1691. Th. Ljunggren, *Sochnebeskrifning öfver Slöta och Karleby sochnar 1784*, s. 39 (KB M 98: 1), *Liber excerptorum ex antiquis rerum sviogothicorum scriptoribus*, s. 25 (KB F m 26 a), Anteckning på bild i J. G. Liljegren, *Fullständig Bautil* (ATA), jfr VHAA:s Månadsblad 1879, s. 30; G. Brusewitz, *Westergötland 1862*, s. 111 f. (ATA); *Handlingar* 1935 i ATA; S. Gardell, *Gravmonument från Sveriges medeltid 1* (1937, rev. 1945), nr 663.

Avbildningar: Ljunggren, bläckteckning (i F m 26 a), d:o (i Liljegrens *Fullständig Bautil*).